

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkosik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 20.

Néplapok, naptárak.

(Dr. H. L.) Hónapokkal ezelőtt az iskolai népkönyvtárakra vonatkozó kultuszminiszteri rendelet kapcsán már elmondottuk ehelyütt véleményünket a népvasmányairól, kivált a hosszú téli estékre. A jó tanácsot most aprópénzre lehet váltani.

Mindenekelőtt, most van itt az ideje, amikor keresztény krajczáros ujságunkat, az *Uj Lapot*, amely válságos helyzetben tengődik, bevigyük falun legalább egy-két parasztházba. A körülmények most olyanok, hogy könnyű szerrel rá lehet szoktatni a népet a naponkinti ujságolvasásra. Itt van mindenekelőtt az orosz-japán háboru. A magunk tapasztalásából tudjuk még az idej farsangból s a tavasz elejéről, amikor a mezei munka még engedte, mennyire érdeklődött, mennyire olvasta, vagy olvastatta a nép a háboru eseményeit, fordulatait. Ez az érdeklődés a véres háboru mai stádiumában csak fokozódhatik. A kis lapnak gyakran vannak csataképei is.

De nem csak a keleti háboru izgalmi kívántatják meg most a néppel az ujságot naponkint. Sajnos elég borús ami politikai látóhatárunk is. Tele van téli dörgéssel, cikázó deczemberi villámokkal. Tele van kínos politikai szenzációkkal,

botrányokkal, leleplezésekkel. Nemsokára meg itt a karácsony, amikor egy kis jóirányu szépirodalom is elkel a lap mellékletén. Azután meg itt lesznek a farsangban az új választások. No, már engedelmet, ha ilyen körülmények között sem lehet a magyar nép között keresztény krajczáros lapunknak, valamint népies hetilapjainknak közönséget teremteni, akkor soha. Egy bizonyos. Az, hogy élénkebb forgalmu vidékeken a nép az idén, ha csak éppen inség nem sújja, az egész téli szezon alatt fokozottabb mérvben érdeklődik az ujságok iránt. Utána kell tehát járnunk, hogy a maga keresztény lapjait olvassa, ne a szociáldemokraták maszlagát.

A kalendáriumoknak is most van itt az idejük. Hiszen maholnap beköszönt az ujesztendő. A nép sokat forgolódik most vásárokon. Már most, ezeken a vásárokon csak úgy unszolják a ponyván heverő temérdek kalendáriumot a népre. Van ezek között a naptárak között mindenféle, csak jó nincsen közöttük. Vagy legalább is igen ritkán van. *Nincsen jól, hogy a mi katolikus naptárainkat nem szokták kivinni az árusítók, bizományosok, a vásárra vagy a piacra.* Azt hiszik, maguknak is s a naptárak irányának is tartoznak ezzel a rátartisággal. Ennek aztán az a következménye, hogy a népnek az a része, amely még nem szilárd annyira, hogy maga keresse

meg a jó naptárt, bárhol legyen is kapható — megveszi azt a kalendáriumot, amely nem kíván pénzen fölül még hosszadalmas utanjárást is, hanem kényelmesen elébe hozzák.

Eltekintve azonban a vásároktól és könyvkereskedésektől, amelyek éppen nem megvetendő szolgálatot tehetnek, vagy pedig kárt okozhatnak ügyünknek: évek tapasztalatán nyugvó meggyőződésünk az, hogy mint a katolikus sajtónak egyáltalán, úgy kivált a *katolikus naptár-irodalomnak legpompásabb terjesztő állomásai a plébániák* és velük karöltve a népiskolák. A nép ilyenkor télviz idején egymás kezébe adja a kilincset a parókian, de az iskolában is. Ezt mindenki tudhatja, aki a falusi életet csak valamennyire ismeri. Már most mi sem könnyebb, mint a hivatalos ügy elintézése után a naptárt szóba hozni. Jó, ha több fajta van, legalább egyik család a másikét is elolvashatja a hosszú téli esteken, ha már végzett a magáéval. Az sem árt, ha értelmes megbízott emberek házalnak — a szó szoros értelmében ezekkel a naptárakkal. Hol van az megírva, hogy ez csak a vigéceknek szabad rémregényekkel, trágárságaikkal, papfaló törtérelmekkel, rossz naptáraikkal? Ha mi mindent szégyenlünk, még jobban elverik rajtunk a port. Hát csak semmi álszemérem, majd akad erre is jólelkű, buzgó ember. Akadjon is mentül több. Így legalább

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kedves hozomány.

Irta: Ember György.

Büszke, nagy ur volt Kalanda Gergely az Alföldön.

Nagyatyja, — mint mondják, — még egyszerű, gazdálkodó nemes volt — a javából. Ugy kezdte, hogy a külföldön mulatozó grófi uraság földjeit jutányosan kibérelte. Az után egyik-másik tönkre jutott hét szilvafás uraknak megmaradt földjeit vette meg. Vagyonos lett.

De az öreg Kalanda nem hagyta abba az ősi virtust. A cselédeket maga költögette fel, maga fogta meg az eke szarvát és a maga szemével hizlalta a jószágokat.

Fiát meg csak «egyszerű» erkölcsökben nevelte. Az «apjok» csak a régi bútorokat kedvelte. Az ünnepelő kabát megmaradt tiz esztendeig is, és azt sem tudta az öreg Kalanda, hogy a felgyült pénzzel mittevő legyen? Hát csak vásárolta szépen a birtokokat azoktól, akik szántszándékkal pusztulni akartak.

De mikor az öreg behunyta szemeit és a

fiu vette át a nagy gazdaságot, más elveknek hódolt. Micsoda? Hát mért fogja meg az ekét az a kis buczkó? Hisz van miből megélnie uri módon. Biz azt csak iskoláztatni fogja. Volt jó dolga a professzor uraknak. Nem kérdezte azt Kalanda gazda, hogy kell-e, nem-e? Felrakta mindnyájukat egy-pár kocsi s vitte minden sátoros ünnep alkalmával ki — a birtokára. Még a legkegyetlenebb igazságukat és a leghidegebbeket is letudta kötelezni. Kitudta, mit kedvelnek leginkább az anyagiak közt s abból aztán hozott Kalanda ur nyalábbal.

De hát hiába. Mosolyogva, immei-ámmal elfogadták s lett a nagyreményű Laczikából Bukovay Abszenczius, kit a mama is szörnyen pártfogolt és hatalmasan dédelgetett és több évi urfiskodás után hazament, hogy «ur» legyen.

Azt a pár könyvet, amelyből néha napján kinézett egy-pár száraz sort, még a városban odadobta az antiquarius asztalára. Most már a tekeasztalt, a kávéházakat, a pinczérnöket: ló, agár, bor, pipa és udvarlás pótolta.

Mint a nép fia, ő sem tagadta meg magát; néhány évi duhaj élet után szeme egy szegény

falusi leányon akadt meg. Az öreg Kalanda nem nagyon morgolódott, csak azt mondta egyszer félbosszúsán, féltréfásan, hogy: «Laczi fiam, a nagyapád okosan kezdte, de az unokája megint csak oda akar érní, ahol a nagyapja volt. Igaz, szegény, de jó leányt vett el. Áldja meg az Isten még a haló porában is.»

Délcegz szál fiu volt Laczi, öles, arányos termetén csak úgy viritott és feszült a magyar ruha.

Negédesen lépkedve haladt végig a falun almás szürke paripáját megsarkantyuzva. Bizony mikor a küszöbre lépett egy-egy lilioringásu kis leány és látta elhaladni a büszke Kalanda urfit, nagyokat dobbant a szíve. Szelét vették már annak is, hogy az urfi, a ki fiskális is lehetett volna, nem akar elvenni uri feleséget, mert nem nagyon szeretik az uri tempókat.

Egyik falusi asszony így magyarázta. A másik meg is toldotta: Nemcsak azért komám-asszony lelke, de azért is, mert tudja anygylom, az uri leányokért hét esztendeig kell szolgálni, mint Jákobnak kellett a szép Rabhekáért. Hát azért, Nem bolond, hogy szolgálatba adja a derekát, mikor maga ura. Aztán ő akar ur

Csak új évig!

1 pár	női	finom	lissé	vagy	boxbőr	czugos	czipő	ft.	3.50
1 »	»	»	»	»	»	fűzős	»	»	3.80
1 »	férfi	»	»	»	»	czugos	»	»	3.75
1 »	»	»	»	»	»	bergsteiger	»	»	4.—

Szenzáció!

ezenkívül mindentéle **bőr** és **posztó-czipők**, nők, férfiak és gyermekek részére, valamint **csizmák** hasonló olcsó árban **Tartós!** csakis **Leitner Lázár** üzletében kaphatók. **Olcsó!**

nem maradnak a megrendelt nyomtatványok a pap, vagy a tanító nyakán. ami ha a terjesztés ügytelensége folytán megtörténik, érthető anyagi okoknál fogva egyszer s mindenkorra kedvét veszi az illetékes tényezőknek az ügy jövődől felkarolásától. Ne sajnáljuk a fáradságot Kisszerű dolognak látszik a népies irodalom, a falusi újságok dolga s kivált a naptárügy, de eredményeiben annál meszebbre hat. Megérdemli, hogy foglalkozunk vele.

A politikai válság.

Budapest, decz. 20.

A disszidensek és az ellenzék.

Ma délelőtt perfekt lett az ellenzéknek az *Andrássy*-csoporttal való fegyverbarátsága. Az éjszaka háromnegyed 4 óráig folyt a vezérő-bizottságnak gróf *Andrássy* Gyulával való tanácskozása, amelyen a választások idejére való véd- és dacszövetség részleteit beszéltek meg. Az értekezést tegnap délelőtt fél tizenegy óra után folytatták. A Nemzeti Kaszinóban *Kossuth* Ferencz, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Zichy* Aladár, *Rakovszky* István és mások találkoztak a disszidensek vezérével, aki ma is kijelentette, hogy az egyetlen megoldás, aminek a nemzetet igazi hasznát látni, a békés kibontakozás lehet, restitutio in integrum-mal és *Tisza* távozásával.

Ennek a célnak a diadalért szövetkeztek a disszidensek az ellenzékkel a választások idején.

Tisza Bécsbe megy!

A hét közepén — kormányparti forrásból jött a hír az ellenzék főhadiszállására — *Tisza* Bécsbe megy. Maga sem számított erre az utra, mert úgy hitte, hogy a királyllyal már csak Budapesten találkozik. Hogy mi jöhetett közbe, azt csak sejtethi az ember, de a hírt így is lelkesedett örömmel fogadták az ellen-

zéken. Döntő fordulatot várnak a királynak újabb találkozásától a miniszterelnökkel.

Khuen-Héderváry szereplése.

Khuen-Héderváry gróf, a király személye körüli minisztert a király vasárnap délután egy óránál tovább tartó magánkihallgatáson fogadta és a király ez alkalommal véglegesen döntött *Tisza István* gróf előzőleg tett előterjesztései fölött.

Gróf *Khuen-Héderváry* ma délelőtt ismét *Bécsbe* utazott és onnan most már csak a királyllyal, január 4 ikén jön vissza.

Az ellenzék értekezlete.

Az ellenzék vezérő-bizottsága délelőtt ülést hitt egybe, de ez csak néhány perczig tartott, mert a bizottság több tagjának a Kaszinóba kellett mennie, a disszidensek vezérével való tanácskozásra.

Az ellenzéknek azonban körülbelül kilenczven tagja együtt maradt a pártkörben, hogy a harc eshetőségeiről beszéljenek.

Este hét órakor a szövetkezett ellenzék értekezletet tart.

A keletázsiai háboru.

A 3. orosz hajóraj útrakészítése.

Berlin, december 20. A Berliner Tagblattnak jelentik Pétervárról: A harmadik orosz hajóraj útrakészítése is megkezdődött. Azt hiszik, hogy *Rozdestvenszki* admirálissal sikerült egy új operacionális területet flottája számára találni, ahol egyben bevárná a harmadik flottát is. Ez valószínűleg *Genzan* koreai kikötő. A hírt megerősíti az a körülmény, hogy *Koreába* az oroszok erős csatahajókat indítanak.

A hadállás.

Mukden, decz. 20. Az oroszoknak földbeásott táborögdrei a Hunhotól 160 kilométernyire lévő ponttól egészen ama hegyekig terjednek, amelyek a Hunhot a Saho forrásaitól elválasztják. Középen majdnem szakadatlanul folyik a küzdelem. A szélső szárnyon az ellenfelek mintegy 8-12 kilométernyire vannak egymástól. A közbeeső helyterületet közben harczterül használják fel. Mindegyik fél meg akarja

akadályozni a másikat abban, hogy a csapatokat a téli szálláson zaklassa. Az állás körülbelül ugyanolyan mint *Liaojangnál* volt. *Rennenkamp* tábornoknak megközelíthetetlen az állása a *Talin-szoroson* tul lévő területen, hol öt napos ütközet folyt le. Az orosz csapatok hangulata kitünő.

Szebasztopol támadása.

Tokio, decz. 20. Jeco parancsnok és *Nagakava* hadnagy magatartása a Szebasztopol támadásakor különös bámulatot kelt. Jeco parancsnok hajóraját javítással foglalkozott, amikor elhatározta a támadást. Sikerült neki naszádait időben a helyszínére vezetni. Akkor érte el a hajóhad kiinduló pontját, a mikor a hajóraj már utnak indult. Engedelmet kapott, hogy a hajókhoz csatlakozzék és a vakító tengeri vihar daczára ráakadt a Szebasztopolra. Oly közel fért ahhoz, hogy hallotta az oroszokat beszélni és kilőtt egy torpedót. Mikor még jobban közeledett, újból kilövetett egy torpedót. Ekkor ellenséges gránát találta és darabokra tépte.

Nagakava hadnagy segítségére sietett egy másik bárkának a pusztító tüzelés daczára. Bárkáját többször eltalálták, de sikerült neki a veszedelemben lévő másik bárka legtöbb emberét megmenteni. A támadásra több önkéntes jelentkezett, a mint a mennyire szükség volt. *Togo* tengernagy valószínűleg egy fiatalabb admirálisra bizza az ostromzarat és visszatér *Tokióba*, hol a császár fényes fogadtatásban akarja részesíteni.

A japánok megtámadása.

Tokio, decz. 20. A japán mandzsuoországi hadsereg főhadiszállása jelenti tegnapi kelettel: A japán előőrsöket 11-én éjjel megtámadták. Az ellenséget mindenütt visszaverték. 13-án az ellenség nehéz ágyui nyolczvanzsor rálöttek a japánokra a Saho közelében lévő vasuti hidnál, de kárt nem okoztak.

A japánok Port-Arthurnál.

London, decz. 19. (Saját tud. távirata.) A Reuter-ügynökség Port-Arthurnál lévő tudósítója távirja, hogy a japánok a *Dunkvansung* erődöt, mely igen jelentékeny, elfoglalták. Egyike volt ez a harc a legelkeseredettebbeknek. A japánok 70—80 méter hosszú, négy oldalaggal

lenni a háznál. Már ez a *Kalanda* familia természeté.

A falu szebb leányai eljártak az iratos fűveket szedő javas asszonyokhoz, a sánta *Erzsók* nénihez: ha vajjon nem tudna-e valami csodálatos szert arra a büszke *Kalanda Laczira*, hogy az azzal az ibolyakék szemével észre vennie.

Volt tanács rengeteg.

— Tegye ki, lelkem, a mosószekeket felforditva és arra fektesse hosszában, amerre az a szép urfi lovagol. Ha megkoppan a mosószeke, megdobbant a derék urfi szive is.

— Zöld leveli békát tartson a kis kertben; mikor arra megy az a büszke teremtés és lár-mázni fog az a kis zöld állat, nemcsak esőáldás hull a földre, de magára is fog hullani a szerelem nagy áldása.

— Négy fazekat vigyen, szentem, — a padlásra. Azután egy motóllát fogjon elő. Töltsön egy fazékba vizet, és kavicsokat hányjon bele. Ekkor a motóllát forgassa meg, mintha fonalat tekerne rá. Aztán vegyen ki négy kavicsdarabot, öblögesse meg mind a négy fazekat. Vigye azokat a padlás négy szegletébe, tegye le szájokkal lefelé és rakja alá a köveket. Ha kilencz nap és kilencz óra alatt 1.

nem dül egyik sem, akkor erősen állhat a reménye, mint a *Sion-hegye*, hogy maga a *Laczi urfié* lesz.

Sánta *Erzsók* sok mindent kifundált. De hát a falusi lányok, még a *Turi Magda* is, aki pedig duggazdag szülők gyermeke volt, hiába követtek el mindentéle csodálatos dolgot, csak azt látták, csak azt látták, csak azt tapasztalták, hogy köből van a szive annak a szép *Laczinak*.

Nem abból volt pedig. Sőt nagyon nemesen tudott érezni a szive.

A kíváncsi lányok minden lépését figyelemmel kísérték. Uram, bocsásd! Ha a templomba tévedt a szép *Laczi* és szemeit körül-villantya, megpödrte csinos, fekete bajuszát, bizony a sok leány észrevette. Aki tehette, a többi fohász közé odaillesztette, hogy: Istenem, ha jónak látod, hajlitsd felém ezt a büszke czédrusfát!

Feltűnt, hogy sokat mulat s jár-kei a mezőn. Mit kereshet ott? Van-e valakije? Vagy valami mezei tündér varázsolta el? Anynyit már bizonyosan tudtak, hogy *Turi Magdával* sokat tréfálkozik. Néha még a tánczba is elmegy és jóízűen, Isten igazában el tud mulatni a nép fiai közt.

Megtisztelik, neki adják az elsőseget, ő kezdi meg a tánczot, ő inti ki először csárdásra a leggyönyörűbb leányt. És bizony *Turi Magda* a legszebb leány a falusiak izlése szerint is.

A módos ruha is emeli, de külseje, mozdulata is egészen a nép tetszése szerint való. Tagbaszakadt, érteljes. Két orcája az egészség halavány pirossága. Hozzá munkás leány. Pedig a nélkül is megélhetne.

A belső emberek közül a kurátornak csinos legényfia volt. Ez is urason járt. Hogyne. Hiszen négy deákiskolát járt. Meg is tudta mondani, ha előtte idegen nyelven beszélt valaki, hogy vajjon magyarul beszélt-e, vagy sem?

Hát ily rengeteg tudományyal, jó, izmos karjaival, meg az atyja csinos vagyonával *Turi Magdát* épen magához valónak tartotta.

Eleget is ólalkodott a kertjök alatt, meg az udvaruk körül. Olvasta az újságokból, hogy háboru idejében mit csinálnak a galambokkal és hogy küldik el a kedves postagalambokat.

Az ellenség *Turi* gazdurnam volt. Nem sokat töprengett. Egy cseléddel egy pár galambot hozatott el a maga számára, levelet irt és a galamb kis begyéhez kötötte.

Meglepő olcsó árak **Hegedüs Ármin** Magyar Divatcsarnokában. Közmondássá vált már ma a Magyar Divatcsarnok olcsósága!
 Hol egy mrr. tenis flanel — — — — — 09 kr. Egy teljes blousra szép plüsch flanel — — — 45 kr. Kész blousok, aljak, alsószojnyak,
 Egy ruhára loden posztó — — — — — 1 frt. 08 kr. Egy > > jó piké barchet — — — 75 kr. (zzipónok) kötények.
 Egy mtr. angol ruha kelme — — — — — 53 kr. Egy < < zepfér excentrikus minta — 49 kr. Hasonló olcsó árban.
 Tisztelettel: **Hegedüs Ármin** MAGYAR DIVATCSARNOKA 898. Szent László-tér.
 (Sas-zállóda kapuja mellett.)

biró aknákat furtak az erőd alá, amelyet felrobbantottak. Az erőd bevétele két osztály hajlotta végre.

Az I-ső osztály támadása igen gyors volt s sokakat megölt a romokból az északi és keleti részen kiszakított törmelék. A második osztály két részen haltolt be, amelyet a robbanás ütött az erőd falán. Az ellenzég, amely az árkokban volt elpusztult; a többi hátul, homokzsákok mögött volt s erős harcot kezdett. *10 órai küzdelem után sikerült az erődöt elfoglalni, amelynek helyőrsége az ellenállás folytán teljesen kiirtatott.*

UJDONSÁGOK.

Előfizetési felhívás.

Uj évfolyamát kezdi lapunk az ujesztendőben s ezzel életének második évtizedébe lép.

Tizenegyedik évét kezdi lapunk küzdelmes pályafutásának.

Küzdelmes volt a pálya, mert nehéz ma a tisztességnek a sorsa. Nekünk pedig feladatunk volt s feladatunk ma is, hogy a tisztességes hírlapirodalmat képviseljük s olyan lapot adjunk a keresztény magyar közönség kezébe, mely nem úz gunyt az erkölcsből, a hazafiaságból, a vallásból. Sőt ellenkezőleg, mi ezekben látjuk a magyarság boldogulásának zálogát; ezeket ápoljuk gyöngéd gondossággal s kérlelhetlenül támadjuk mindazt, a mi velük ellenkezik. Az igazságért küzdünk!

A mellett igyekszünk minden tekintetben jól szerkesztett, pontosan értesült, eleven lapot adni közönségünknek. Az ősi erényekhez való ragaszkodás megfér a modern haladással.

Törekvéseink nemes pártfogásra találtak a közönségnél; nemcsak lapunk virágozik egy évtized óta, hanem ezalatt lapunk munkatársai köréből nyerte kezdeményezőit s lelkes erősségeit a kath. akció, mely egyre terjed. A ke-

resztény magyar öntudat már nem szorul ébresztésre; felébredt és cselekszik.

Lapunk pártolása: ennek az öntudatnak fejlesztése.

Bizalommal fordulunk ezért a keresztény közönséghez, kivált a lelkeskedő papsághoz, tanárokhoz, tanítókhoz, tisztviselőkhöz, polgárokhoz, kérve őket, terjeszszék lapunkat még nagyobb körben. Eddigi előfizetőink támogatását jövőre is kérve, biztos reménnyel lépjük át az új évtized küszöbét.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A »TISZÁNTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jan. 22. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. Károly Irén Előadása.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estélye.)

Lapunk mai számával küldjük t. vidéki előfizetőinknek a postautalványokat. Ez uton kérjük fel hátralékban levő igen tisztelt előfizetőinket, hogy az új év kezdetével hátralékaikat is beküldeni sziveskedjenek.

* A polgármester a fővárosban.

Rimler Károly polgármester tegnap Budapestre utazott. Mint halljuk, a polgármester azért uta-

zott a fővárosba, hogy a nagyváradi villamos vasut engedély okiratát aláírják. Ha ez megtörténik, a közúti vasutársaság páros határidő alatt köteles a villamos vasut építését megkezdeni, s az engedély okirat kiadásától számított 12 munkahónap (16 rendes hónap) alatt a vasutat üzembe helyezni.

* **Szmrecsányi püspök gyásza.** Dr. Szmrecsányi Pál v. b. t. t. püspök ur Ó. Excellentiáját mély gyász érte. Szmrecsányi Szmrecsányi Antal cs. és kir. kamarás, a Ludovika Akadémia tanára, bonvédhuszár százados Ó. Kegyelmességének legfiatalabb testvére, rövid szenvedés után, életének 39-ik esztendejében, f. hó 18-án, Budapesten az Urban elhunyt. Szmrecsányi Antal a Ludovika Akadémia egyik legképzettebb tanára volt. Öt éve tanított az Akadémián s három tárgyat adott elő. Az elhunyt temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett katonai pompával. Szmrecsányi Antal özvegyet s két árvát hagyott hátra. A csapás mélyen sujtotta kegyelmes Főpásztorunkat, ki most maga is gyöngéledik s így a temetésen sem vehetett részt. A váradi káptalan és szentszék nevében Széchenyi Jenő apátkanonok fejezte ki mély részvétét Ó. Excellentiájának fivére elhunyt alkalmából.

* Mit tárgyal a vármegye? Ma,

december 21-én tartja Biharvármegye téli rendes közgyűlését. Élénk, zajos gyűlés lesz, a megyebizottsági tagok tömeges részvételével. A tárgysorozat sok érdekes ügyet ölel fel, de ezek között kettő különösen olyan, amely kiválóan érdekeltséget kelt. Az egyik a kormány iránti bizalom kifejezése, amelyre vonatkozólag indítvány kerül tárgyalásra. A másik pedig ötszörös választás. Ugyanis ez alkalommal két árvaszéki ülnöki, egy I. oszt. szolgabírói és két II. osztályu szolgabírói állást töltenek be. Minden állásra van elég pályázó. A két árvaszéki ülnöki állásra pályáztak: dr. Diószeghy Győző, dr. Hegyesi Pál, Szathmári-Király Andor és György László. Valószínűleg Szathmári-Király Andor és Hegyesi Pál lesznek megvá-

Megvitte a galamb a szerelmes levelet, de választ nem kapott. Azután a másik galambot is felhasználta, de — hasztalanul! —

Hanem kapott később. Magda sokat mondóan mosolygott és közönyösen haladt el mellette. Nem volt pedig csunya legény, de rossz hírben állott.

»Aki nem valami gazdag, dolgozzék!« azt mondták a falusiak. — Akinek pedig százerei vannak, annak kezébe nem való a kapa. Az is úgy illik. Ha a szép Laczi lovagol, bizony illik neki rettenetes. Ki-ki a módjával. Szép Laczi is a párjával. De ki lesz az? Ezt kérdezte töprenkedve a falu.

Berkes Miskának hívták a kurátor ur hetyke fiát. Azt mondják, egy idő óta nagyon megváltozott. Kerülte az embereket, de kivált Kalanda Laczit.

Tudták, hogy a szép Laczi nem eseng Turi Magdáért. Az urfi nagyon ritkán beszélt egyik-másik legénnyel. Senkit sem tüntetett ki.

De Berkes Miska gyűlölte, mert kinosan látta, hogy Turi Magda epedik érte. Mint a társától megfosztott tigris, lelki és testi boldogságának megfontóját sejtette benne.

Egy hajnalon fölkelte és kisietett a mezőre. Hosszas barangolás után a falutól néhány puskalövésnyire eső csárdába tért be.

Itt az asztal mellett könyökre vetett fejjel nézett ki a szabadba s gondolkozott nagy esete fölött.

Nem messze a csárdától egy sugár termetű, finom, fehérképű leányka libákat őrizett. Közelében polyás kis testvére feküdt és gügyöl-

getett. A testvéri szeretet egy kis teknőt kerített neki. A kis teknő széleibe lyukakat furt azokba vesszőket görbített és ráta kart egy kis ócska kendőt. Csinos kis ernyő alatt aludt a kis ártatlan. Szunyogok, bogarak nem bántották édes alma közt.

Berkes Miska, amint meglátta a szegény leányt; szép, sugár termetű, hófehér arcát halvány rózsapírral, azt a szeretetet, melylyel testvérkéjét ápolgatja, egészen odatapadt szemével a jóságos, szelid leányra.

Eszébe jutott, hogy a leány atyja fél évvel ezelőtt mult ki szerencsétlenül Amint az erdőn fát vágott, egy fa rádőlt s ott ölte meg. Anyja pedig áldott állapotban volt. Amint a rémitő hirt meghallotta, összerogyott... Egy kis gyermeknek adott ugyan életet, de a jó asszony elköltözött örökre szegény férje után.

És mégis tisztességesen fentartja magát. Libákat tenyészt. Megtölti, tartogatja, beviszi a városba s a pár krajczár haszonból éldegél. Dolgos, serény, munkás, tisztességtudó. Szereti és szánja az egész falu. Olyan kisasszonyszerű. Olyan fáintos minden kis ize és maga egészen. Mintha Isten is valami uri kastély számára teremtette volna. Pedig csak libákat tenyészt a szegény, jó Janka.

Mintha megmozdulni érezte volna a szivét Berkes. Nézd, — mondta magában — ez a munkás, szegény leány maga a földi angyal. Te bizony kényelmes fráter vagy. Vajjon nem jó lenne neked? Eh mit! Ha megteszi Turi Magda, hogy kosarat ad, elveszem ezt a szegény Jankát.

És egész feszült figyelemmel nézte a formás, kedves gyermeket. El én — mondta tovább — tudom, megtakarítja, amim van s még szerez is hozzá, mert ügyes egy asszony lesz.

Lefőzöm a gazdag leányt. A legszegegyebbet veszem el, de legalább a legszebbet. Várj, büszke leány, mert nem lesz a tied amugy sem a »szép Laczi«.

E közben messziről látott egy lovas alakot közelíteni. Két agár futott ki-gyúlt testtel s kergett csupa pajkosságból egy-egy felriasztott ludat, vagy kácsát. Mikor a két eb a pásztor-kodó Janka libái közé vetemedett, szép Laczi erős füttyel intette vissza az agarakat. Aztán lépésben közeledett a szegény leány felé!

Hah! Ott közel egy mocsárban, mely a csárda körül terült el, egy utálatos béka mohó étvágygal, haraggal, néz egy szép pillangóra, mely a szabad légben hímálózva, mezei virág kelyhére száll.

Gyilkos lehelével sompolyog közelébe a béka, kinyújtja nyelvét, megdermesztő, igéző szemeit fölmeresztve, föltele lehel, hogy erejét veszve, hulljon alá a szegény, boldogtalan pillangó. Huss! Egy kis madár gyors felröppenése elijeszti a békát. A kis lepke szabadul a megvarázsolt körből s gyorsan röppen tova.

Berkes Miska kezében összeroppant az üveg a sötét, gonosz indulattól, amint Kalanda Laczit meglátta almás-szürke kedves paripáján, hogy csendesen a gyönyörű Janka felé közeledik.

Reszketett Berkesnek minden tagja a gyü-

lasztva. — Az I. oszt. szolgabíró állásra *Ertsey Géza* (Vaskóh) és *Bieliczky Vilmos* (Margita) II. osztályu szolgabírók. Legtöbb kilátása *Ertsey Gézának* van a megválasztásra. — A két II. oszt. szolgabírói állásra pályáztak: *Poynár Ernő*, *Szunyogh Andor*, *Fichtner Gyula*, *Lakatos József* és *Des Echerolles-Kruspér Gilbert*. Ezek közül valószínűleg visszalép az egyik pályázó s *Poynár Ernő* és *Szunyogh Andor* választatnak meg. — Pár száz ügy van különben felvéve a tárgysorozatba, de ezek között igen sok a községi számadás és kisebb jelentőségű felelősségi községi képviselőtestületi határozatok ellen.

*** Radu püspök palotájának felavartása.** A Szent László-téren már befejezve áll a tér ékességére dr. *Radu* Demeter gör. kath. püspök új székháza, melyet ifj. *Rimanóczy Kálmán* alkotott. Most már csak a palota belső berendezési munkálatai folynak, nagy buzgalommal, amelylyel azonban nemsokára szintén készen lesznek. Az új görög katolikus püspöki székház felszentelését mint értesülünk *Radu* püspök a görög szertartásnak karácsonyára tüzte ki s az nagyobb ünnepélyességgel fog végbemenni. Délelőtt lesz a felszentelés, délben pedig az új székház disztermében nagyszabású diszebedet ad a püspök. Az új palotája felszentelésére s a diszebedre a püspök a város összes előkelőségeit meghívja. A díszes palota nagyban emeli a Szent László-tér képét.

*** Biharmergye a kormány mellett.** Biharmergye mai közgyűlésének egyik legfontosabb része bizonyítvánnyal az a politikai mozzanat lesz, amelylyel megnyilatkozik a vármegye törvényhatósága a mostani politikai viszonyokról s a kormány és a szabadelpvűpárt elfoglalt álláspontja felett. A közgyűlés elé *Bernát István* és társai adták be az indítványt, amelyben az obstrukciót kárhóztatják, a kormánynak és szabadelpvűpártnak november 18-iki akcióját

helyeslik és annak keresztülvitelénél követett felfogást osztják. A szakosztály tárgyalta az indítványt s a közgyűlés elé terjesztendő javaslatában annak elfogadását véleményezi, azzal, hogy a közgyűlés felterjesztést intézzen a kormányhoz s kérje, miszerint a megkezdett uton a parlamenti rend helyreállítása felé haladjon tovább. Előreláthatólag élénk vita keletkezik az indítvány felett, s az ellenzéki megyebizottsági tagok fel fognak szólalni az ellen, de Biharmergyében bár a vármegye 13 kerülete körül 10-nek van függetlenségi képviselője, a közgyűlésen az ellenzék nagyon törpe minoritás és így az indítványt nagy többséggel fogják elfogadni.

*** Vay Péter gróf köszönete.** Budapestre érve *Vay* gróf első üdvözlését Nagyvárad közönségének küldi. Nemcsak ő hódította meg városunk közönségét, hanem az ő szívét is kedvesen érintette az a tüntető lelkesedés, melylyel ittléte alatt körülvették. A sok régi emlékehez, melyek őt városunkhoz fűzik, most újabb erős kapcsolatot fűzött a szeretet. *Vay Péter* gróf most Budapestről küldi hálás köszönetét annak a nagyvárad közönségnek, melynél az ő szándékai oly nemes visszhangra találtak; s köszönetét küldi a Kath. Szabad Liceum rendezőségének is, mely neki e kellemes napokat is tölteni lehetővé tette.

*** A felfüggesztett vasutasokat visszahelyezik.** A parlamentben beállott szünetet arra használja fel a kereskedelmi miniszter, hogy döntsön a felfüggesztett vasutasok dolgában. Mint értesülünk a felfüggesztett vasutasok közül a legtöbbet a miniszter visszahelyezi állásába.

*** Immaculata a görögöknél.** A gör. katolikusok holnap csütörtökön d. e. 9 órakor nagyvárad székesegyházukban ünnepélyes istentiszteletet tartanak a bold. Szűz Anya szep-lőtelen fogantatása dogmává történt kihirdetésének félszázados jubileuma alkalmából. Mise végén Dr. *Radu* Demeter püspök mindazon hi-

vőknek kik bármely katolikus templomban a római pápa szándékára, az egyház és haza javáért imádkoznak, töredelmesen meggyóznak és megáldoznak pápai áldást fog osztani teljes búcsuval.

*** Az Echerolles-család gyászja.** Mélységes gyász híret hozta tegnap a táviró Nagyváradra, mely városunk két kiváló, főrangú családját: a b. Gerliczy- és Echerolles-családot sújtotta mérhetlen fájdalommal. Még visszaemlékezünk arra a nagy és igaz családi boldogságra, amelyben az egész város intelligens közönsége szívből osztozott, midőn alig három évvel ezelőtt az Echerolles-család ékességét: *Des Echerolles-Kruspér* Laura urhölgyet oltárhoz vezette *Benoist de Limonet* dragonyos főhadnagy. Igaz, szívből fakadt szeretet hozta létre a szép frigyét, melyet most a sors oly kegyetlenül szétszakított. A daliás katonatiszt már hosszabb idő óta betegeskedett s állapota az utóbbi hetekben annyira rosszabbodott, hogy a szerető hitves odaadó ápolása és az orvosok tudása nem bírta megmenteni. Mint egy tegnap este érkezett távirat jelenti, *Benoist de Limonet* főhadnagy állomáshelyén: Szabadkán elhalt s kora özvegyesre juttatta ifju szere ő nejét s árvaságra egyetlen kis gyermekét. Az előkelő család gyászában mély fájdalommal osztozik Nagyvárad és Biharmergye közönsége, a bánatos özvegy és árva fájdalomra pedig nyújtson enyhítő balzsamot a végtelen jóságú Isten vigasztaló kegyelme.

*** Új bárók.** Legközelebb ismét két új bárónk lesz. Ezek *Törley* pezsgőgyáros és *Dingyverszky*.

*** Főigazgatói látogatás a kereskedelmi iskolában.** Dr. *Schack* Béla a kereskedelmi iskolák főigazgatója tegnap végezte hivatalos látogatását a kereskedelmi csarnok által fenntartott felső kereskedelmi iskolában. A főigazgató minden osztályban megjelent s alapos meggyőződést szerzett a növendékek előhaladásáról. Megtekintette az intézet felszerelését, modern berendezését. A látogatás után a főigazgató a tapasztaltak és látottak fölött meleg elismerését fejezte ki az intézet agilis igazgatójának dr. *Kováts* S. Jánosnak s az érdemes tanári-kar tagjainak. Ugyancsak tegnap *Schack* főigazgatóval egyidőben *Szójka* Gyula a debreczeni kereskedelmi tanintézet igazgatója látogatta meg kereskedelmi iskolánkat, ki szintén a legteljesebb elismeréssel adózott a testvérintézetnek minden tekintetben tapasztalható fejlődése miatt.

*** Karácsonyi ruhaosztás Szarvason.** *Szirmay* L. Árpád szarvasi plébános igaz keresztény lelkülettel végigjárta hitközségének módosabb tagjait, hogy a nagyszámu szegény iskolások nyomorán segítsen. Fáradozásának idei eredménye jóval felülmulta az előző évekét; annyira hogy 75 didergő gyermek számára vásárolhatott ruhát. E szép ajándékot három iskolájában a karácsonyi szent gyónást megelőző napon osztja ki. A kis Jézus áldja meg érte.

*** A harmadik tél.** Az óta beköszöntött a harmadik tél. Már kétszer borította fehér lepel a földet, mind kétszer erős hideggel jött. Pár nap óta lucskos, ködös idő volt s óhajtottuk, hogy az egészségtelen pocsolót egy kis erősebb fagy dremessze meg. Tegnap aztán megjött a hó, de hideg nélkül s így még nagyobb sárban lubiczkolunk. Különösen a Főutczán kellemetlen ez a csatak, mert a csatorna építés óta a járdákat is sár borítja. A kará-

lőlettől. «Itt is hódítasz». Te világ szépsége, várj csak, majd segíték én a bajodon. Csak ide telepedjél, nem fogsz te több nyulat kergetni ezen a határon...

Ni-ni! Mint valami kis gyermekkel, úgy bánik a szép Jankával. Persze! Mit neki az a szegény, árva gyermek! Még az állat fogdossa. Még megcsipegeti az arcát is. Hm!

Es az a gyámoltalan leány nem is csap a kezére, még bátran beszélget vele és mosolyog a szeme közé. Valami az! Hisz azt hallottam, hogy legény nem is enyeleget a szegény Jankával, mert nagyon hideg beszéddel hűti le a kedvöket.

— Menjen kigyelmed, szegény vagyok én kigyelmednek.

Másiknak meg:

— A volna csak szép, hogy feleségül vinne a hajlékába, ahány seprűje van a kigyelmed édes anyjának, mind rajtam törné azt el.

Szóval nagyon gúnyosan bánik el a falusi legényekkel és bárha komolyan környékezik, még vagyonosak is, akikkel gond nélkül élhetne, mind-mind enyelegve, tréfálkozva, sőt szívtelenül utasítja vissza őket. Es most milyen barátságosan beszél azzal a felfuvalkodottal, paraszttól cseperedett ural.

Pedig annak igen egyszerű oka volt. Csakhogy Kerekes Miska az ő diákiskolás észével nem bírta felfogni.

A szegény Janka ugyanis nem olyan mérték alá vette Kalanda Lászlót, mint a többieket. Akinek nagy vagyona van, aki rengeteg cselédséget tart, akinek még a kilenczedik falu határában is van jószágja, akit a viczispán is süveglévéve, kézsorítással megtisztel, azzal csak

nem tréfálkozhatik, annak a jó kedvét az ő hideg, gúnyos szavaival el nem ronthatja.

Mért bántsa? Mi köze hozzá? Messze állanak egymástól nagyon. Az, aki most az ő állat csipkedi, csak annyiba veheti őt, mint egy szegény gyermeket, akinek során segíteni szívfélő módjában áll. Mert hisz ki tudja, nem szorúlhat-e valaha egy ilyen szegény teremtes az ilyen nagyon gazdag ember pártfogására «A jó szót, a nyájasságot ne vond meg e tehetőtől soha — mondta a Janka édes atyja — mert ki tudja, leányom, mi jóval viszonzhatja egykor!»

Semmi más érzés nem látszott a Janka szívében az egy tiszteleten kívül. Ezt megadta neki és túrt a «szép Laczi» bohóságait.

De valamire mégis nagyot nézett a szép Janka. A fiatal ember leszállt lováról és ezt szabadon hagyta. A ló szeliden állott és értelmesen nézett gazdájára. Ez megsimogatta, veregette nyakát, a ló pedig odahajította fejét egészen a «szép Laczi» arcához.

Még jobban meglepte, mikor a lovat pár lépésre hagyva, odament a kis teknőhöz, az ernyőről félrebillentette a kis kendőt, mely alól egy parányi fehér kacsó látszott ki. Letérdelt, odahajlott és megnézte jól. Szegény kis árva — mormogta a délczeg legény. Te Janka, ki ne neved! Ezt a kicsi kis, parányi, ártatlan kezét ugy szeretem megfogni. Jó napot, kis barátom, — mondta nevetve — amint a kis ártatlan nagyra nyitotta szemeit.

Czukor és puha, szép, fehér kenyérdarab volt zsebében, mit mindig kedvencz paripájának tartott magánál. Most mosolyogva vette ki és a hozzá közeledő paripának fűgét mutatott.

— Most nem kapsz — Villám — majd máskor; kell a kis babának. (Vége köv.)

esonyra pedig jó lenne egy kis parázs hideg, havas idő.

* **A millenniumi kép itthon.** Nagyváradi város millenniumi képe oda volt — nyaralni. Vilmos német császár ugyanis ez év nyarán nagyszabású képművészeti kiállítást rendezett Berlinben, s erre összehozta a világ minden országából a számbavehető művészi festményeket, különösen a történelmi tárgyú vásznakat. A magyar kultuszminiszter felhívására Nagyváradi városa is átengedte az új városi székházában kifüggesztett nagyszabású millenniumi képét. A kiállítást Berlinben az őszszel bezárták s a város képe tegnap érkezett vissza Nagyváradra. Az országos képtár emberei tegnap függesztették ki a nagy teremben, amelynek igazi diszétül szolgál.

* **Tűz a mezőtelegi olajgyárban.** A mezőtelegi olajgyárban, mint értesülünk, tegnap nagy tűz pusztított. Kigyult a vasút mellett levő hosszú épület. A tüzet csak nagy erőfeszítéssel lehetett oltani. Nagy veszedelem fenyegette a közeli épületeket, de szerencsére azokat sikerült megmenteni. A kár azonban így is igen tetemes.

* **Immaculata-ünnepély Király-Darócson.** Még mindig érkeznek hozzánk tudósítások az egyházmegye községeiben a Szeplőtelen Fogantatás dogmája kihirdetésének félévszázados jubileumán lefolyt ünnepségekről. Így Király-Darócson a község buzgó plebánosa Krisztián János rendezett növendékeivel szépen sikerült Immaculata-ünnepélyt. Erdőssynek szép alkalmi darabját tanította be növendékeivel, melyet ezek szép közönség előtt adtak elő meglepő bátorsággal. Élőkép is szerepelt az előadásban. Megelőzőleg Krisztián János plebános az ünnep jelentőségét méltatta. A magasrangos ünnepély rendezéseért az ünnepélyen résztvevő közönség meleg elismeréssel adózott a derék plebánosnak.

* **Eljegyzések.** Igaz örömmel vettük az értesítést Nagyváradi egyik előkelő családjában a Dús családban lefolyt örömmünnepélyről. Dús László városi tisztifőügyész a Katholikus kör alelnökének, a társadalom közbecsülésben álló tevékeny alakjának bájos nagyműveltségű leányát, a váradi leány világ kedves tagját Piroskát vasárnap este szűk családi körben jegyezte el Gelléri Emil magyar államvasuti mérnök. Ugy a boldog jegyeseket, mint az örömszültöt sokan keresték fel üdvözlőleveikkal ez alkalomból. — Antal Emil végzett hittudomány hallgató, a nagyváradi gör. szert. kath. egyházmegye tehetséges papjelöltje eljegyezte Nyéky János nagyszántói gör. kath. plebános bájos leányát Gabriellát.

* **Ha én királyné volnék!** Az egyik felsőbb leányiskolában a professzor leány növendékeinek gondolkodását megakárván ösmerni, ezt a témát adta föl a lányoknak feldolgozásra: «Mit tennék én, ha királyné volnék?» A leányoknak fantáziája a sajtóságos témára természetesen lobot vetett és természetesen a legkülönbözőbb módon fogták föl a dolgot. Az egyik leány ezt írta:

— Ha én királyné volnék, akkor a hajport arcfestéket és minden szépítő szert kitiltanék és egyetlen nő sem léphetne be udvaromba, aki mesterségesen van preparálva. Hasonlóképpen eliltanám a fűtők besodrását, meg az illatszereket is. Csak annak van szüksége parfümre, aki természetből annak rossz szaga. Aki pedig a természetet meg akarja eselni, az a királynéját még inkább meg akarja eselni.

— Voltak leányok, akik magasabb szempontról fogták föl a királynői hivatást és a népek üdvére gondoltak. Az egyik növendék kifejtette,

hogyan kellene minden embernek munkát adni és dolgoztatni így fejezte be:

— Ilyenformán nem volna több szegény ember a világon és senkinek sem kellene a hajléktalanok menhelyében aludni.

Egy harmadik így fejtette ki véleményét:

— Vásárolnék egy pompás, szép láncz nélküli kerékpárt, egy ponylovat, egy kutyát és ezekben telnék örömm.

Egy másik sokkal praktikusabban fogta föl a dolgot:

— Félfizetéssel penzionáltatnám magamat és nyugodtan élnék, tovább pihenve babéraitmon.

Végül érdekes a kö etkező felfogás is:

— Én az iskolákat mind eltörléném. Kiseb tanuljon annyit és ott, amennyit tud és ahol akar.

* **Lopások. Eltűnt ékszerek.** Ifj. Ámánt Béla nyug. honvéd százados hadbíró panaszt emelt a rendőrségnél, hogy még 16-án vette észre, hogy Korona-utca 1-ső szám alatt levő lakásában egy nyitott szekrényen levő dobozból egy benne levő egyfedelű kék zománczozású női aranyóra, fonott aranylánczccsal és fekete zománczozású arany medaillonnal, melyen három igazgyöngy volt, továbbá négy darab arany kézelőgomb eltűnt. Az eltűnt holmi értéke 230 korona. Károsnak gyanúja senkire nincs. A rendőrség a tettes kipuhatolása végett megindította a nyomozást. — *Nyomavesszett fehérneműek.* Varga Erzsike kávéházi felirónő Szacsavay utca 24. sz. a. levő lakásáról pénteken, míg távol volt, 23 korona értékű fehérneműjét elvitte valaki. — *Drága szállás az istállóban.* Szőke Károly ártándi lakos vasárnap bent járt Váradon és éjszakára Spitzer sórak-táros Zöldfa-utcai istállójában vett szállást. Az istállóban rajta és feleségén kívül a Sági József sómunkás is aludt. Reggelre az asszony erszényéből 30 korona eltűnt. A károsult házaspár, kinek Sájiban vetett bizodalma ezzel erősen megrendült, panaszra mentek a rendőrségre, mely az éjszakai tolvaj kinyomozása iránt folyamatra tette az eljárást.

* **A közeledő Karácsony** alkalmára a legegészségesebb csemege gyermekeknek épen úgy, mint a felnőtteknek a jó alma, minden kamarának egyik elsőrendű kelléke. A Szilágy-ság elismert hírnévnek örvend a legkitűnőbb almafajokról. Vízvezeték-utca 19. szám alatt métermázsá és kilószámra szereshető be kézzel szedett, gondosan csomagolt batul és nemes sóvári szilágy-sági alma a termelőtől.

Valódi

Amerikai Bőrbőr

Férfi cipők párja 6 f. 50 k.

Ugyanez Chewreusz bőrből 7 forintért

— egyedül —

REICHARD áruház
cégnél Fő-utczán kapható.

Ugyanott megérkeztek a **LEGUJABB DIVATU NYAKKENDŐK** melyek e hó végéig rendkívül olcsón árusítatnak.

Téli ALSÓK, KEZTYŰK, SAPKÁK, posztó CSIZMÁK mélyen leszállított árban.

REICHARD-áruház
Fő-utca.

* **Különczök** lehetnek azok, akik elkerülik Berger Sándor illatszertárát, ahol igazán izléses tárgyakat lehet választani karácsonyi és alkalmi ajándéknak. — Bémertér Színház sarok.

* **Van szerencsém** a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern helyiségben minden szerdán este kitűnő tündös, májas, véres hurka és kolbász kapható. Ugy mint minden pénteken este halpaprikás. Ezenkívül bátorodom becses figyelmüket felhívni a kitűnő érmelléki, nagyváradi és aradi hegyaljai termelőktől beszerzett boraimra, melyet igen tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátom, azon jó reményben, hogy úgy mint eddig-ezentul is kérem becses pártfogásukat, maradtam kiváló tisztelettel **Szabó Gyula** vendéglős.

* **Felhívjuk** az igen tisztelt olvasó közönségünk b. figyelmét *Csiller Imre* czég mai hirdetésére.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Ugyanaz.

Csütörtök: A Kis kofa.

Péntek: A baba.

Sombat: d. u. Ördög mátkája.

Tetemrehívás.

Igazi modern dráma, mely a magyar társadalomból fejt ki cselekményét, pompás emberismeretet véve alapul. A mellett gondolkodó és alkotó, igazi költő műve, a ki remekül tudja alakjait a mesének megfelelően mindig kellő érdekes világitásba állítani s az érdeklődést folyton ébren tartani.

Gyalán György sikkasztott s börtönbe került. Feleségét bántja a gyalázat s férje minden esdeklésére sem látogatja meg a börtönben. A gyalázathoz jön az anyagi zavar — ekkor kéri az asszonyt feleségül a gazdag *Radányi Ferencz*, kit 15 éve Gyalánért kikoszorázott s a ki azóta változatlanul szereti. Az asszony válogatott indit s ismét férjhez megy Radányihoz.

Nem veszi ily könnyedén a válást a leánya, *Györgyike*. Örökké az apja után búsul. Az apa is, amint kiszabadul, siet a leányához. Itt találkozik volt feleségével. Az új pár éppen azt tervezi, hogy *Radányi Györgyikét* örökbe fogadja s nevét is átruhazza. Ebbe *Gyalán* nem egyezik bele s szóváltás közben kimondja, hogy a sikkasztott pénzt is — az apósának adta, a ki egy hamisított váltóját fizette ki s őt benne hagyta a szegyenben. Az asszony most ébred tudatára annak, micsoda rút eljárást folytatott. Jobban megszereti *Györgyöt*, mint valaha — ez azonban eltaszítja őt. *Györgyike* viszont végtelen szeretettel ragaszkodik atyjához, kész őt követni. Anyja hiába próbál még egy kísérletet tenni, *György* szerelme kialudt s így kénytelen *Radányiné* maradni. *Radányi sóhajta* öleli át:

— Ugy-e, most érzi, mi az, mikor az embert elhagyják.

Ezzel a fájdalmas, kiengesztelő akkorddal végződik a darab.

Példátlan hatása volt a drámának. A szembekben könny csillogott s egy-egy hatásos jelenet után viharos taps zúgott fel. Érezte a közönség, hogy tehetséggel áll szemben s meghajolt előtte.

Mindössze a technika döccsen néha, mikor egy-egy személy nagyon is «végszóra» citálódik be a színpadra. Egyébként a jelenetek és felvonások elrendezése meglepően sikerült és hatásos.

A két fő férfiszerepet szerettük volna megcserélve látni: *Tóth Elek* adta volna *Gyalánt*, *Somogyi* pedig *Radányit*. *Gyalán György* sze-

repe csupa melegség és elfojtott, néha kikitörő szenvedély. Ezt Somogyi Károly örömmel ismerjük el, igen előkelő méltósággal, alapos tanulmány után és szép hatással adta. De — még jobb lett volna kevesebb plasztika s több szabadság az érzelmeknek. Szóval sokkal több modern realizmus. Ebből mutatott be igen sokat Tóth Elek Radányi szerepében. Igaz és őszinte volt minden ízében. Ezt a szerepet Somogyi is remekül játszáná, mert kevesebb hæv kell hozzá. Már csak művészi próba szempontjából is érdemes volna megkísérlni a cserét; egyikük sem bánná meg, sőt nyernének vele ők is, a közönség is.

Erlányi Vanda (Györgyi) régen ismert tehetségét ismét teljes fényben ragyogtatta és sok könnyet csalt ki a gyöngédebb nemtől. E. Kovács Mariska (Margit) az ingatag, gyöngye jellemű asszony erős indulatait teljes tökéletességgel találta el; megérdemelte a sok tapsot, kihívást. Két érdekes mellékszerepben Tihanyi és Szerény Gizella emelkedtek tehetségük által a főszereplők magas színvonalára. Mind a kettő erős oszlopa a drámai személyzetnek.

A rendezés az I. felvonásban kissé mesterkelt volt úgy a színhely beosztásában, mint a csoportosításban. Egyebütt méltó volt Somogyi rendezői jó hírnevéhez. Dr. K. A.

Tetemre hívás másodszor. Ma este kerül Kazaliczky Antal jeles darabja másodszor színre a Szigligeti színházban, a premier szereposztásban.

A »Kis kofa« a »Baba« műkedvelők felléptével. Holnap, csütörtökön a »Kis kofa« előadásán Kovács Tivadar balletmester, Guttman Blanka és Kun Ferike pompás táncokkal teszik érdekessé az előadást, amelyet részben a Sztaroveszky alapítványi gyermekkórház javára rendeznek. Pénteken pedig a nagyváradai izraelita nőegylet javára a Baba bájos operett előadásán a bájos táncokat megismétlik.

A táncz betétek műsora a következő:

I. Menuette et Gavotte XIV. Lajos korából. Lejtik: Kun Ferike k. a. és Kovács Tivadar balletmester.

II. Iork Republic american Dancy. Salonne (eredeti angol táncz.) Lejtik: Gustmann Blanka k. a. és Kovács Tivadar balletmester.

III. Kikapó (Néger solo Dance.) Lejtik: Kovács Tivadar balletmester.

IV. Espagne. Lejtik: Guttman Aranka k. a. és Kovács Tivadar balletmester.

Mindkét előadást bérletben rendes helyárak mellett tartják s mindkét előadásra már ma d. u. 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

EGYESÜLETEK.

A régészeti és történelmi egyesület gyűlése. A Biharmegyei és Nagyváradai Régészeti és Történelmi Egyesület választmánya tegnap délután 4 órakor tartotta ülését a vármegyeház kistermében. Jelen voltak: Dr. Beöthy László elnök, Hegyesi Márton alelnök, Bereczky Géza pénztáros, Középegy Gyula úr, Némethy Gyula úr, dr. Thury Kálmán ügyész, dr. Bozóky Alajos, Lakos Lajos választmányi tagok, dr. Tóth Szabó Pál titkár. Elnöklő főispán megnyitván az ülést, kegyeletes szavakkal adózott a választmány érdekeiben gazdag néhai tagjának, Vidovich Györgynek; majd a legutóbbi választmányi ülés jegyzőkönyve felolvasása után melegen üdvözölte az egyesületnek úgy régi mint a legutóbbi közgyűlésen választott tisztviselőit. A jegyzőkönyvvel kapcsolatos ügyek letárgyalása után az egyesület tisztviselőinek teendőit és hatáskörét részletesen feltüntető ügyrend megállapításával foglalkozott a választmány. Or-

vendetes tudomásul szolgált, hogy vármegyénk egyik legszebb középkori emléke, a *Berettyó-Ujfalui csonkatorony* a műemlékek országos bizottságának bőkezűsége folytán izlésesen restauráltatott. A választmány lépéseket fog tenni, hogy egy másik történelmi emlékünknél, *Bélavára* is kellő megtámasztás és tatarozás mellett megóvassék az elpusztulástól. A régiségtár úr jelentése szerint Jancsó Lajosné, Jancsó Lajos, Tardi Sándor, Szacsvey Akos, Jónás Fridike, Sztarill Mária, Kópis József, Lakatos Mihály, Kelepecz Amália, Kelepecz Ferencné Weinbergel Emil, Dekker Herman Mártha János, Szokoly Tamás és Fábry Emil gazdagították értékes ajándékokkal az egyesület muzeumát. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Bozóky Alajost és Lakos Lajost kérvén fel, bezárta az ülést.

TANÜGY.

Magántanulók vizsgálata. A nagyváradai kir. rkath. tanítóképzőnél a magántanulók osztályvizsgálata 1905. január tizenharmadikán (írásbeli) és tizennegyedikén (szóbeli) tartatik meg. Jelentkezés 1905. január 10-ig. Nagyvárad, 1904. decz. 21.

Az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

Az élesdi zendülők bűnpöre. Az emlékezetes élesdi vérengzés előidézői bűnpörében tegnap a védbeszédre került a sor. *Milye* Gyula elnök 9 órakor pontban megnyitotta a tárgyalást s felhívta a védőket védbeszédük megtartására. A fővádlott *Silberstein* Dezső védője *Várad* Ödön szólalt fel először. Hosszabb védbeszédében bizonyította védence ártatlanságát, igyekezett meggyőzni a bíróságot arról, hogy a népgyűlés sajnálatos lefolyásának előidézői nem Silberstein és társai hanem maguk a gyűlés rendezői összehívói voltak. Hosszasan foglalkozott a szociálizmussal, mely már az egész világon tért hódít. A szociálista párt, szerinte éppen oly politikai párt mint a többi, elveinek terjesztése nem izgatás. Sorra állottak aztán fel a többi huszonnégy vádlott — mint-hogy harminczsal szemben az ügyész, mint közzvádló elejtette a vádat — védői, *Dési Géza*, *Thury László*, *Szokoly Tamás*, stb., mindegyik bizonyítani igyekezvén védence ártatlanságát. A délutánt is a védbeszédék vették igénybe, miért is *Milye* Gyula elnök, az ítélethozatal ma, szerdán reggel kilencz órára tűzte ki.

NYILTTÉR.

Értékes és maradandó!

Karácsonyi
ajándékok!

Mindennemü ékszer

raktárom tulhalmozottsága folytán a

legjutányosabban árusítok.

Kálmán Sándor

ékszerész, SZT.-LÁSZLÓ-TÉR.

Vidéki megrendeléseknek a leggyorsabban teszek eleget.

Karácsony és újév
alkalmára

legdivatosabb névjegyek

készíttetnek,

a Szent László nyomdában

Nagyváradon, Szilágyi Dezső-u. 3.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a »ZALA FERENCZ és Tsa« cég uri divat üzletét átvettem és azt a mai naptól fogva mélyen leszállított árban kiárusítom.

Tisztelettel:

Szép Mihály. (Bazár-épület.)

TÁVIRATOK.

Lesz-e házfelosztás?

Budapest, decz. 20. (Saját tud. táv.) Politikai körökben különféle okokból akarják kimagyarázni, hogy valóban felosztatja-e a király a képviselőházat, vagy sem. Sokan megerősítését látják a Ház felosztásának abból, hogy király ő Felsége január 2-án Budapestre érkezik s három napig lesz a magyar fővárosban. — Az eilenbe azt véli, hogy azért napolták el a Ház üléseit deczeamber 28-ig, hogy addig *Tisza* István rndet csináljon. Ha erre eddig nem lesz képes, mást biz meg a kabinet alakításával.

A német kereskedelmi szerződés.

Bécs, decz. 20. Az osztrák és magyar szakreferensek ma este Berlinbe utaznak. Magyar részről ezuttal is Biró, Ottlik és Lesztján-szky miniszteri tanácsosok mennek. Az a körülmény, hogy mindkét részről az állategészségügyi szakelőadók utra keltek, valószínűvé teszi, hogy ezuttal első sorban állategészségügyi kérdésekről lesz szó. A szakreferensek csak karácsonyig maradnak Berlinben, hogy a tárgyalásokat újból bevezessék. Karácsony után azonban az összes referensek újból kiutaznak.

Tolsztoj balesete.

Pétervár, decz. 20. (Saj. tud. táv.) A Russ jelenti mai kelettel: Tolsztoj Leo gróf tegnap sétalovaglás közben lovastul együtt felbukott, de nem történt baja.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

14

Egy pillanatig hallgatott, azután gyorsan folytató:

— A mult héten megcsináltam végrendeletemet, s téged tettelek örökösömmé. Nem leszel valami nagyon gazdag ember, mert Blackhurst, sok más uradalomhoz hasonlító, kicsiny birtok; de teljesen tehermentes, s a

majorkok rendben és jó állapotban vannak. Reményem, nincs kifogásod az ellen, hogy nevedet a tiedhez csatold?

— Nincsen! A saját nevem nem oly sokoktalan, hogy erősen ragaszkodjam hozzá, — válaszolt Berti, keserűséggel hangjában.

— Igazad van, hagyta rá Blacket ur mosolyogva — Tudod, VIII. Henrik korától kezdve mindig voltak blackethurst Blacketek. Nem szeretném, ha régi név kihalna . . . Berti, neked nemsokára meg kell házasodnod.

— Jól van, nagyapa.

Berti nevetett, de nevetése kissé erőltetett volt és rideg. Hallotta Gillian édes hangját, a mint az az előcsarnok lépcsőjén állva, Forster századdal néhány tréfás szót váltott. Igéző szép volt, az egyetlen leány, a kit valaha igazán szeretett, és a ki most egy más férfi mennyasszonya volt!

— És Gillian, — kérdezte Berti, — nagyapa gondoskodott róla?

— Gillian? Gillian tizezer fontot kap, az nagyon szép hozomány, és Ross Gilbert gazdag ember. Tizezer fontot fogok neki hagyni, és néhány ékszer; de a családi ékszereket nem adom neki, azokat a te feleséged részére tartjuk. Mellesleg mondva, ugy-e Berti, te soha sem láttad az ékszereinket?

Berti a fejét rázta.

— Nem én, soha.

— Ha kívánod, megmutatom. Évek óta én magam sem láttam. A nagyanyád soha sem törődött az ékszerekkel; a nagyobb részük sokkal értékesebb, mintsem hogy, ünnepies alkalmat kivéve, viselni lehetne.

Keresztülment a szobán, s a fal tölgyfaburkolatán megnyomott egy rugót.

— Látod, Berti, most már minden titkomba beavatlak — mondá vidáman Látod, ez a lap félre húzódik.

Berti meglepetve nézett reá.

— Ez biztos rejtek, nemde? — kérdezte az öreg ur. — Azt hiszem, egykor sok hasznát vették.

A rejtekből egy kis tűzmentes szekrényt vett elő, kinyitotta s egy ékszerdobozt vont ki belőle; az asztalra tette, míg Berti nyugodt s közömbös tekintettel nézte. Nem értett az ékszerekhez, és nem igen törődött velük. Különböben az ő felesége soha sem fogja viselni — gondolta magában. Kár, hogy Gillian, ki anynyira szerette az ékszereket, nem ékesitheti föl magát e csillogó holmival. De noha Berti nem tudta e drágaságok értékét méltányolni, bámulnia kellett a kövek, gyémántok, gyöngyök és smaragdok szépségét melyek bársony ágyukban oly fényesen ragyogtak, mint a nap. De folyvást Gillianra kellett gondolnia.

. . . Az a tiszta fehér gyöngysor mily jól illenék az ő szép nyakára! Ez a gyémánt tiara hogy ragyogna az ő arany fűrtjei között . . . Gillian épp arra ment az ablak előtt, a mint a két férfi az asztal mellett állva, az ékszerek fölébe hajolt. Berti hosszas időzése nagyatyjánál fölébressztette a kíváncsiságát. Benézett az ablakon s az asztalon levő gyémántok fénye lekötötte figyelmét. Szerette volna közelebbről látni, de sokkal jobban félt a nagyatyjától, semhogy a könyvtárba belépni merészelt volna.

Az ablak közelében maradt, látszólag virágot szedett, fehér és piros rózsát, melyek a ház tornáczá és az ablakok körül nagy mennyiségben virultak.

A könyvtár ablaka félig nyitva volt; hallotta a bent levők beszédének mormogását, de nem mert oly közel menni, hogy a szavakat megérthesse. A mint elfordult, egy szolga kopogtatott a könyvtár ajtaján, üzenetet hozva Blacket urnak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági-egylet gyűlése.

A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmány e hó 20-án d. e. 10 órakor Markovits Antal egyleti elnök elnökelete alatt gyűlést

tartott, melyen jelen voltak még Des Echerolles Kruspér Sándor alelnök, Csanok Jenő, Erős Rezső, Grósz Zsigmond, Kaczvinszky Andor, Kondor Mihály, Telisy Géza, Száhlender Károly Székely Sándor, Vertán Zoltán, Wertheimstein Alfréd, Zathureczky István választmányi tagok, dr. Markns László egyleti pénztárnok és Weingärtner Andor egyleti titkár.

Markovits Antal elnök a megjelent tagokat üdvözölvén, örömeinek ad kifejezést a felett, hogy egyletüknek egyik legrégebb tagja, Bereczky Géza egy szép családi ünnepélyt ért meg, nevezetesen a napokban ülte házasságának 50-ik évfordulóját, illetve arany lakodalmát.

Bereczky Gézát egyesületünknek ezen fíradhatatlan tagját, aranylakodalma alkalmával bár az egyesület titkára az egylet nevében is üdvözölte. tekintettel Bereczky Gézának az egylet működési körében kifejtett nagy munkásságára indítványozza, hogy a választmány Bereczky Gézát jegyzőkönyvileg is üdvözölje.

Az igazgató választmány egyhangú lelkesedéssel magáévá tette az indítványt s midőn örömeinek ad kifejezést afelett, hogy Bereczky Géza ilyen szép családi ünnepélyt megért, Bereczky Gézát ez alkalommal is jegyzőkönyvi uton is üdvözöli. Miről Bereczky Géza jegyzőkönyvileg értesítendő.

Ezek után felhívja az elnök a titkárt a tárgyak előterjesztésére.

Egyleti titkár előadja, hogy a kereskedelmiügyi miniszter az egyletnek azon kérését, hogy a takarmányanyagok kedvezményes szállítási díjtételét az árpára és czirokmagra is terjessze ki — nem teljesítette. Minélfogva a választmány elhatározta, hogy a földmivelésügyi minisztériumot kéri fel, hogy ezen két igen fontos takarmányanyagra a kedvezményes díjszállítást eszközölje ki.

A földmivelésügyi miniszter Olaszországgal kötött szerződést megküldi. Tudomásul vétetik. Földmivelésügyi miniszter értesítette az egyletet, hogy a házi ipari cikkek értékesítése céljából a jövő év tavaszán kiállítás rendez a magy. kir. mezőgazdasági muzeum helyiségében, minélfogva az elnökség felhívta a háziipar üzésével foglalkozó községek lakosságát, hogy mintát küldjenek be a m. kir. mezőgazdasági muzeum részére.

Földmivelésügyi miniszter házi ipari ügyek előmozdítására 500 koronát engedélyezett, melyre nézve az elnökség javaslatba hozta a miniszteriumnál, hogy 250 koronát Bihar-Udvari község szegényebb lakosainak gyékény anyag vásárlására és 250 koronát pedig az érmihályfalvai háziipar tanfolyam költségére fordíttassék.

Továbbá kérte a miniszteriumot, hogy az Értarcsa községben rendezendő háziipar tanfolyam költségeit külön engedélyezze. Az elnökség tudomásul vette.

Választmány ezek után elhatározta, hogy a kiscgazdák oktatására nézve a tél folyamán 20 községben gazdasági szakelőadásokat rendez.

Előadói tisztségekre Hofsay Sándor, Kondor Mihály, Sal István, Óváry Sándor, Somogyi Béla, Kaczvinszky Andor, Kornstein Hermann, Székely Sándor, Weingärtner Andor titkárt kéri fel.

Földmivelésügyi miniszter a marhasó árának leszállításáról értesíti az egyletet. Tudomásul vétetik.

Választmány szives készséggel tesz eleget a kereskedelmi részvénytársaság felkérésének és megbizsa az elnökséget, hogy indítson mozgalmat a vármegyében, hogy minden számottevő községben, akár a fogyasztási szövetkezetek által, akár egyes kereskedő által a marhasó árusíttassék.

Amennyiben a marhasó árulásának felügyelete a pénzügyigazgatóság köréhez tartozik, megbizsa az elnökséget a választmány, hogy hozza javaslatba a kereskedelmi részvénytársaságnak, miszerint tegyen lépéseket az iránt, hogy csakis olyau kereskedőknek adjon italmérési engedélyt a pénzügyigazgatóság, kik a marhasó árulását magokra vállalják, miáltal legkönnyebben lenne elérve azon cél, hogy a marhasó árulását kiterjeszthessék.

Nagyvárad város törvényhatósága az egyleti otthon céljaira a telket megszavazta.

Igazoló választmány amidőn a törvényhatóságnak ezen áldozatkészségéért köszönetet mond, a kiküldött építési bizottságot felkéri, hogy az egyleti otthon tervrajza és költségvetésére a lépéseket tegye meg.

Tagokul felvették Mezey Ödön, dr. Moskovits József, Fleiser Ignác, Krausz Sándor, Nadányi Miklós és Nadányi Pál, mely után az elnök a gyűlési jegyzőkönyv hitelesítésre Száhlender Károlyt és Székely Sándort kévén fel, a gyűlést berekesztette.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, decz. 20.

Buza ápr.-re	— — — —	10.20
Buza okt.	— — — —	8.84
Rozs ápr.-re	— — — —	7.95
Tengeri májusra 1905.	— — — —	7.16
Zab ápr. ra	— — — —	7.65
Repeze aug.-ra	— — — —	11.20

Értéktözsde.

Budapest, decz. 20.

Osztrákhitelrészvény	— — —	675.25
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámloló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villamos vasut	— — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1904. decz. 20.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.05
Magyar koronajárdék 3½%	— — —	88.60
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.—
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	95.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	— — —	210.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	1.62
Osztrák járadék papirban	— — —	99.75
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.—
Osztrák járadék aranyban	— — —	120.—
O-ztrák korona járadék	— — —	100.—
1860. oszt. államsorjegyek	— — —	156.50
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	16.35
Magyar hitelbank részvény	— — —	80.3
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	67.450
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	64.9—
20 frankos arany (Napoldor)	— — —	190.42
Német birodalmi marka	— — —	117.57
London vista	— — —	239.36
Páris vista	— — —	95.22
20 márkás arany	— — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

14731—1904 sz.

HIRDETMÉNY:

A közigazgatási bizottság 533/904 kb. számú határozatával a Simkovits Sámuel illetve jogutóda Kötting József nagyvárad lakos tulajdonát képező Külváros Aradi-ut 180 sz. háztelkén történt építkezés folytán elfoglalt közterület kisajátítási tervének megállapítása céljából az 1881 évi XLI. t. cz. 33 §-a rendelkezéséhez képest Varró Domokos elnökből dr. Hoványi Géza és Mihályfi Adolf bizottsági tagokból és dr. Istvánffy István jegyzőből álló bizottságot küldött ki s a bizottsági eljárás határidejét 1905 évi január hó 9-napjára tűzte ki.

Midőn erről az érdekelteket értesitem, egyidejűleg megjegyzem, hogy a kisajátítási tervrajz és összeírás az 1881 évi XLI. t. cz. 34 §-a értelmében a városház kiadó hivatalában f. évi december hó 30-ától 1905 évi január hó 4-ik napjáig terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek . . .

Nagyvárad 1904 évi december hó 15-én

Rimler Károly,
polgármester.

A közlegő
karácsonyi ünnepekre

ajánlja:

MOLNÁR LAJOS

Nagyvárad, SCHLAUCH-TÉR 18. sz. lakos

saját termései

nagyvárad- és ménesgyoroki-borait
palackosan és hordóban.

Hordóborok:

Nagyvárad-uj-bor, fehér HI-je 18 forint
Ménesi vörös-bor, ó > 50 frttól feljebb
Ménesi sanvignor fehér aaszúbor > 80 forint

Üvegezett borok:

Nagyvárad-uj fehér bor	1 lit. üveg	—32 kr.
ó	1	—40 >
1900-as ürmös ó	1	—40 >
Ménesi Kadarka, vörös	0.7 lit. palack	—90 >
Cabernet	0.7	1— >
Sanvignor	0.7	1:10 >
	0.5	—75 >

Tíz üvegen felüli rendelést házhoz szállítok.
Telfeonszám: 406.

Hirdetések felvételnek
a legjutányosabb árban a lap
kiadóhivatalában

A

„Nagyvárad- Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamattal
és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket**

nyujt,

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-
lyósít. Kölcsonkérő részről hiteles

telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-
tokiv és esetleg községi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozású kölcsonöket bélyeg és
illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskére és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-OS** kamatot
összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

789

Az igazgatóság.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Gyártelep: BÉKÉSCSABÁN. Gyári-

raktár: NAGYVÁRADON,

Fő-utca Guttmann ház.

Saját készítésű elegáns asztalos
és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választék-
ban, vmi árban.

Szolid, szabott árak!

Fajalma.

Gróf Teleky erdélyi uradal-
mából.

Batul, ponyik, renet, boskoppi
szép és erdélygyöngye nagy vá-
lasztékban, jutányos árban kapható

Klein Ödönnél

Kert-utca.

Kereskedők és vendéglősöknek árendemény.
Telefon: 582.

**Karácsonyi és új évi
ünnepekre!**

Elegáns női **blousok** remek
kivitelben

Asztalneműek, garnitúrák, függönyök

VÁSZNAK, selyemkendők.

Nyakkendők, KÉLMÉK.

Zsebkendők, gallérok
és kézelők

Esőernyők.

Női és férfi **fehérneműek.**

Alsó trikó árak stb. óriási
választékban és legjutányosabb
árakban beszerezhetők:

BECZKAY LAJOS-nál

Szent László-tér.

BOROS I. órák és ékszerész
Nagyváradon.

Tisztelettel írtam a n. é. közönség t
hogy órá- és ékszerüzletemet Nagyvá-
rad, Fő-utca, (Nyri gyógyszerár mellé-
t) jelen tükönyben kibővíttem és a le finomabb,
legmodernebb árakkal szereltem fel.

Állandó raktáron tartok nagy választék-
ban legfinomabb kivitelű férfi és női arany-
órákat, lanczokat, valamint mindennemű
arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt
pótolva, üzletemben a legjobb minőségű lát-
szerészeti cikkek is berendeztem, melyre
a t. közönség b. figelmét külön is felhívom

Kitűnő szerkezetű tükör, ezüst és nikkel
zsebkórak, szabályozott svájcezi inga órák
nagy raktára.

Jutányos szolid árak

Javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Az eddigi szives bizalmat megköszönve,
további becses pártfogást kér, tisztelettel:

Boros I.

867.

órák és ékszerész.

BERGER SÁNDOR

Parfumerie »SAVOLY« illatszertára

és piperecikkek raktára

669

Nagyvárad, Bémer-tér (Szinház-sarok.)

Megkezdődött a

KARÁCSONYI VÁSÁR

miért is kérem a nagyérdemű közönséget szükségletét már most fedezni, míg a
teljes készlet tart.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Köfaragó)-utca sarkán.

A legújabb meglepő *zenélő* automata-zongora.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy a téli unalmas estéket kellemessé tegyem, szórakoztatásul egy oly *zenélő AUTOMATA-zongorát* állítottam föl, ami még nincs több és egy kitűnő nagy gramafont és több játékdolgokat tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim**, melyeket kizárólag termelőktől szereztem be, mérsékelt árak, előzékeny, pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

748

teljes tisztelettel
KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóakaróim szíves tudomására hozni, hogy

éttermemet **megnagyobbítottam**, úgy, hogy tisztelt vendégeim kényelmét megszerzem. Most alkalmam van minden *társas összejövetelekhez tágas, szép termet rendelkezésre bocsátani.*

Előzékeny kiszolgálás!

Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtnak. — *ABONENSEK* részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett *VENDÉGSZOBÁIMAT*, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint *SZÁLLÓHELY* is jutányos ár mellett szíves rendelkezésére áll.

Számos látogatást kérve

tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN
dégfősz.

PAPLANGYÁR

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Nagyváradon a mai kornak megfelelő, teljesen új berendezéssel paplangyárat alapítottam.

Raktáron vannak mindég a legnagyobb választékban **Selyem, Cloth, Chasmir** és **karton paplanok**. Továbbá paplanhoz szükséges összes kellékek u. m. **atlaszok, Clothok és Chasmirok, Paplangombok paplan-varró-céruák** és selymek

Felvállalok és átalakítok mérték szerint **paplanokat és matraczokat**. Olcsó, jó és szolid áruimról ugyszintén pontos kiszolgálásomról személyes meggyőződést kérve

kiváló tisztelettel

HOFFER BERTALAN utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Kovács L. és Tarsa cég

karácsonyi vásárja

folyó hó 1-én vette kezdetét.

Ez alkalommal áruba bocsátott ruhaszövetek, női és férfi fehéreneműek, vászonárúk, szörme gallérok és más ajándék tárgyak

bámulatos olcsó árban beszerezhetők.

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

M a r a d é k o k f é l á r b a n .

M a r a d é k o k f é l á r b a n .

Nagy kézimunka kiállítás az emeleti helyiségekben.

LELTÁR ELŐTT.

Az évi szokásos leltár előtt **CZILLÉR IMRE** áruháza

nagy OCCASSIO eladást

rendez

feltűnő olcsó árak mellett! Nem kiselejtezett, hanem csakis egész új és divatos áruk jönnek eladás alá.

Női ruha kelmék, flanelok, barchetek, blous-sel ymez szőnyegek, függönyök, utazó-takarók, lópokröczok, paplanok, jäger alsó-ruhák, harisnyák, keztyük, női, férfi és gyermek kalapok, sapkák. Bőr- és aczél-árak.

Pipere-czikkek, kötények, fehérnemüek.

Továbbá szörme-árak, kész-blousok, alsöszoknyák beszerzési áron alól is kiárusítattnak.

CZILLÉR IMRE áruháza Olaszi, Fő-utca.

Fiók-üzlet: Szent. László-tér.

A kiállítás megtekinthető d. e. 9-1-ig d. u. 3-7-ig.

Uj divatáru üzlet! Uj divatáru üzlet!

Meglepetés karácsonyi és uj évi ajándékokra!

Az ujonnan bevezetett rendszerem általános bámulatba ejtette a vevőközönséget.

Az it a karácsonyi vásár alkalmával meglepő egységes árak mellett czégem 10, 46, 63 krtért árusít felülmul minden képzeletet.

Azt látni kell, hogy bárki is fogalmat alkosson magának

500 vég divat zefir métere 10 kr.

500 vég 120 cz. gyapju scöt-kelme 1 frt helyett 46 >

500 vég 120 cz. divat-kelme ft 1.30 helyett 63 >

1 frt helyett 46 kr! -- Nem kiáltó reklam hanem tény!

Klein Menyhért divatáruháza
SZT, LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEPLOM MELI ETT)

Az árak minden versenyen felül.

Csakis jobb minőségű áruk.

Figyelmes kiszolgálás.

Báli legyezök nagy választékban!

Nagy gyermek játék eladás a Korona- és Filler-bazárban!

Tisztelettel értesítjük a m. t. vevő közönséget, miszerint az idén **gyermek játékokat**, ajándék és disztárgyakat, ugyszintén **baba kocsi** és **automobilokat**, nemkülönbén téli alsó ruhákat, kesztyü és harisnyákat még szállított árban árusítunk.

Szövetkezeti tagok 5% engedményt kapnak minden bevásárolt összegből.

Teljes tisztelettel:

557

Friss és Társa korona- és filler-bazára Nagyvárad,
Fő-utca. Telefon. 130. sz

Renkivüli nagyválaszték minden czikkből.

Renkivüli nagyválaszték minden czikkből.

Hunya és sár czipök, esőernyök!